

SOCIOPEDAGOŠKI MODEL PROVOĐENJA ODGOJNE MJERE POJAČANA BRIGA I NADZOR (metodološki aspekt)

Slobodan Uzelac
Milko Mejovšek

Fakultet za defektologiju
Sveučilišta u Zagrebu

Pregledni znanstveni članak
UDK: 376.5

SAŽETAK

Prikazan je eksperimentalni nacrt provjere jednog sociopedagoškog modela provođenja odgojne mjere pojačana briga i nadzor uz detaljan opis modela. Eksperimentalni model tretmana bit će u radovima koji slijede uspoređen s klasičnim modelom tretmana u dvije vremenske točke na temelju rezultata multivarijatne obrade podataka pod regresijskim i kanoničkim modelom skupova psiholoških, socioloških i varijabli tretmana u odnosu prema skupu kriterijskih varijabli efikasnosti tretmana.

Odlučiti se za iznalaženje sociopedagoškog modela provođenja odgojne mjere pojačana briga i nadzor i, dakako, poštujući sve neophodne principe znanstvenoistraživačkog rada, moguće je jedino s punom sviješću o svim brojnim teško savladivim preprekama koje stoje na putu poduzetnih istraživača. Prepreke o kojima je riječ stoje na putu svakome tko će se usuditi modelirati, artikulirati, standardizirati i slično sve ono što uz imenicu ima atribut socijalnog i pedagoškog, psihološkog i antropološkog, ma kako se činilo da normativna, krivično-pravna i ostala rješenja determiniraju okvire u kojima valja tražiti i u kojima je, eto, moguće i naći tražene odgovore.

Odgojna mjera pojačana briga i nadzor jest okvir u kome se putem sociopedagoškog tretmana uistinu pokušava vršiti transformacija ponašanja maloljetnika čije je ponašanje u datom momentu bilo protivno nekom od članova Krivičnog zakona. Pojednostavljeno govoreći, ponašanje u tom momentu, ne samo ono koje se protivi odredbi Krivičnog zakona nego u pravilu i

relativno širok spektar oblika tzv. društveno neprihvatljivog ponašanja (prestupničkog ponašanja, poremećaja u ponašanju ...) predstavlja inicijalno (početno) stanje koje transformacijom valja dovesti u tzv. finalno stanje društveno prihvatljivog ponašanja. Nije dakako ni moguće uspješno okončati ovaj proces a da transformaciju ponašanja ne prati i, recimo pojednostavljeno, transformacija ličnosti u cjelini kao i transformacija makar nekih karakteristika maloljetnikove sredine.

Podsjetimo samo da je odgojna mjera pojačana briga i nadzor jedna od suvremenih i u našim uvjetima neprestano osuvremenjanih odgojnih mjera prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela. Po svojim temeljnim karakteristikama ova je mjera sažeti izraz brojnih suvremenih shvaćanja znanstvene, stručne i šire društvene borbe na planu sprečavanja i suzbijanja kriminalnog ponašanja maloljetnika.

Realizira se u maloljetnikovoj dotadašnjoj sredini, primarnoj i sekundarnoj, dakle u sredini u kojoj u pravilu i nadalje eg-

zistiraju oni isti etiološki mehanizmi koji su i doveli do kritičnog ponašanja maloljetnika.

U relativno dužem periodu, od jedne do tri godine, maloljetnik je, imajmo to ne prestanto na umu, temeljni nosilac procesa transformacije vlastitog ponašanja upravo stoga što je, kako maločas rekosmo, "objektivno okruženje" maloljetnika gotovo identično ranijemu kada je manifestirao kritično ponašanje.

Ako je sam maloljetnik temeljni nosilac procesa transformacije vlastitog ponašanja, a to bez sumnje jest više nego u bilo kojoj formi tzv. zavodskog tretmana u kome je "objektivno okruženje" značajno drugačije od onoga u kome je manifestirao kritično ponašanje, postavlja se, zapravo, pitanje koliko je "manevarski prostor" za sociopedagoško djelovanje. S kojim elementima raspoložemo i u kolikoj mjeri? Koliko su nam elementi koji su relevantni za ponašanje maloljetnika nama na dohvataju i da li ih je moguće toliko kontrolirati da možemo govoriti čak i o njihovom modeliranju? Svako je već sama vrsta odgojne mjere najznačajniji okvir u kojemu se odvijaju procesi o kojima govorimo. Vjerojatno je upravo odgojna mjera pojačana briga i nadzor jedna od onih mjera u kojima je elemenata koji čine tretman ponajviše a i zbog činjenice da su ovi elementi maksimalno disperzirani u prirodnoj sredini maloljetnika, postaje jasno da je izvanredno teško istraživački sve ih obuhvatiti.

Znanstvenoistraživački projekt koji nosi naziv "Sociopedagoški model provođenja odgojne mjere pojačana briga i nadzor" ima za svoj osnovni, ali ne i jedini, cilj da ispita ulogu i autoritet suda koji je izrekao odgojnu mjeru prema maloljetniku. U istraživanju je, naime, postavljena generalna hipoteza prema kojoj će odgojna mjera po-

jačana briga i nadzor biti bitno uspješnija ukoliko se program njenog provođenja donosi na razini suda koji je mjeru izrekao, ukoliko se u tom programu unaprijed naznače realizatori (nosioci) pojedinih zadataka, metoda i dinamika realizacije pojedinih zadataka te ukoliko svaki od realizatora uistinu uloži adekvatan napor u realizaciju zadataka koji mu po takvom programu budu određeni.

Istraživanje je započelo 1. 10. 1982. godine. Provođa se po eksperimentalnoj metodi s time da su maloljetni počinioci krivičnih djela sa stalnim boravištem u Zagrebu kojima je općinski ili okružni sud u Zagrebu izrekao odgojnu mjeru pojačana briga i nadzor, podijeljeni u dvije grupe – eksperimentalnu i kontrolnu.

Primjena eksperimentalne znanstvenoistraživačke metode, kao što je poznato, iziskuje da eksperimentalna i kontrolna grupa budu izjednačene po svim karakteristikama osim nezavisne (eksperimentalne) varijable.

U zadovoljavanju ovome zahtjevu našli smo se pred dva problema.

Prvi problem, odnosno prva poteškoća proizlazi iz teškoća homogeniziranja brojnih bio–psihološko–socijalnih karakteristika maloljetnika. Razrješavanju tih poteškoća pristupili smo na relativno uobičajen način – slučajnim uzorkom, tj. tako da smo pripadnost maloljetnika eksperimentalnoj ili kontrolnoj grupi određivali "po slučaju". Uz nužno osiguranje obilježja slučajnosti, te uz zadovoljavajuće velike (brojne) grupe pretpostavljamo da smo prvu poteškoću prevladali na znanstveno korektan način. U organizacijsko–tehničkom smislu to je značilo da suci za maloljetnike i stručni suradnici sudova kojih je, srećom, u Zagrebu bilo i koji su od samoga početka bili osnovni nosioci organizacijskog dijela projekta, razvrstavali maloljetnike kojima je izrečena

odgojna mjera pojačana briga i nadzor po kriteriju slijeda kojim su mjere izricane maloljetnicima. Tako je, npr. prvi po redu maloljetnik kome je nakon 1. 10. 1982. godine izračena ova odgojna mjera bio uključen u eksperimentalnu, drugi u kontrolnu, treći opet u eksperimentalnu grupu i tako dalje sve dotle dok nije dobiven zadovoljavajuće velik broj ispitanika u grupama.

Drugi se problem temeljio na zahtjevu da eksperiment s ljudima ničim ne može dovesti pripadnike eksperimentalne grupe u situaciju da zato što su pripadnici eksperimentalne grupe ma u kom smislu bude pogoršana njihova životna (bio—psih—socijalna) pozicija. S time u vezi treba napomenuti kako sva dosadašnja teorijska saznanja i sva praktična iskustva upućuju na zaključak da provođenje odgojne mjere pojačana briga i nadzor koje će karakterizirati rad s maloljetnicima uključenim u eksperimentalnu grupu u najmanju ruku ne znači pogoršanje "životne pozicije" za ove maloljetnike. Naprotiv, a upravo se na tome i temelji osnovna hipoteza ovoga istraživanja, upravo karakteristike rada s maloljetnicima uključenim u eksperimentalnu grupu trebale bi bitno poboljšati "životnu poziciju" ispitanika, tj. rezultirati većom uspješnošću odgojne mjere.

U čemu se sastoji eksperiment?

Odgojna mjera pojačana briga i nadzor nad maloljetnicima uključenim u eksperimentalnu grupu počinje se provoditi nakon što je učinjen niz neophodnih pripremnih radnji u svrhu što opsežnijeg i što preciznijeg programiranja cjelokupnog rada na provođenju mjere. Te su predradnje neophodna pretpostavka za realizaciju bitne karakteristike eksperimentalnog rada, a ona se sastoji u tome da **sud koji je prema maloljetniku izrekao odgojnu mjeru donosi i program rada na njenom provođenju,**

a to, nadalje, znači i da sud preuzima obavezu permanentnog praćenja realizacije toga programa.

Da bi se osigurali optimalni uvjeti koji omogućuju eksperimentalan rad s maloljetnicima, nužno je da se taj rad odvija po nekim unaprijed predviđenim fazama i po unaprijed utvrđenim organizacijskim i drugim sociopedagoškim postupcima. Na ovom ćemo mjestu dati sažeti prikaz osnovnih karakteristika rada s maloljetnicima uključenim u eksperimentalnu grupu.

Po završetku pripremnog postupka, kada su suda za maloljetnike dostavljeni prijedlozi javnog tužilaštva, eventualno materijali dijagnostičke službe, materijali centra za socijalni rad, te ako je na temelju tih materijala vidljivo da je za dotičnog maloljetnika predložena odgojna mjera pojačana briga i nadzor, sudac obavezno na glavnu raspravu poziva stručnog suradnika suda zaduženog za kontrolu izvršenja odgojnih mjera na području nadležnosti centra za socijalni rad kojemu maloljetnik pripada. Kada na glavnoj raspravi bude izrečena odgojna mjera pojačane brige i nadzora, stručni suradnik suda zadužen za nadležni centar za socijalni rad hitno će obavijestiti centar za socijalni rad o tome da je maloljetniku izrečena ta mjera te da je dužan, u najkraćem roku, odrediti voditelja odgojne mjere. Ukoliko je stručni radnik centra za socijalni rad prisutan na glavnoj raspravi, što je inače pravilo, dogovor o navedenim zadacima obavljaju neposredno nakon glavne rasprave stručni suradnik suda i predstavnik centra za socijalni rad.

U roku od najviše petnaest dana nakon glavne rasprave voditelj odgojne mjere (stručni radnik ili stručni suradnik—patronažer nadležnog centra za socijalni rad) dužan je stupiti u kontakt sa stručnim radnikom (suradnikom) suda kako bi proučio

sudski spis (krivična prijava, prijedlog javnog tužioca, prijedlog centra za socijalni rad, materijale s pripremnih ročišta, izjave maloljetnika, roditelja, svjedoka i dr.). Istoga dana, u pravilu jedan do dva sata kasnije u sud se poziva i maloljetnik, koji se na sudu uz prisustvo stručnog suradnika suda upoznaje s voditeljem odgojne mjere, nakon što je voditelj temeljito proučio raspoloživu dokumentaciju vezanu za maloljetnika.

Do određivanja prvog kontrolnog ročišta voditelj odgojne mjere dužan je stupiti u kontakt s roditeljima maloljetnika, školom (ukoliko je riječ o učeniku), radnom organizacijom (ukoliko je zaposlen), rukovodstvom mjesne zajednice ili omladinske organizacije u mjestu stanovanja maloljetnika, kao i s drugim relevantnim institucijama i osobama, koje prema pretpostavci samog voditelja mogu biti od koristi, bilo za potpunije upoznavanje ličnosti i ponašanja maloljetnika, odnosno uvjeta njegova života, bilo za uspješnost provođenja odgojne mjere.

Na temelju svih prikupljenih informacija voditelj odgojne mjere izrađuje prijedlog programa rada na provođenju odgojne mjere pojačane brige i nadzora za dotičnog maloljetnika.

Svaki prijedlog programa rada mora imati makar osnovne elemente kao što su:

- sadržaj rada (zadatak koji je potrebno realizirati, tj. karakteristike ličnosti odnosno ponašanja maloljetnika ili karakteristike maloljetnikove sredine koje je potrebno mijenjati),
- realizator (nosilac pojedinog zadatka),
- metoda realizacije zadatka,
- dinamika realizacije zadatka.

Uz osnovne, dakako, svaki prijedlog programa sadržavat će niz specifičnih elemenata, koji će proizići iz specifičnih karakteris-

tika vezanih uz pojedinog maloljetnika.

Mjesec dana nakon glavne rasprave (uglavnom je to datum pravomoćnosti rješenja) sudac zakazuje prvo kontrolno ročište. Prije prvog kontrolnog ročišta voditelj odgojne mjere dužan je da sudu dostavi prijedlog programa rada na provođenju odgojne mjere. Na prvo kontrolno ročište, na kojemu će biti razmatran i od strane suda usvajan program rada na provođenju mjere, sud poziva maloljetnika, voditelja odgojne mjere, stručnog suradnika suda, roditelja, predstavnike škole ako se radi o učeniku ili radne organizacije ukoliko je maloljetnik zaposlen i sve druge osobe i institucije za koje ocijeni da njihovo sudjelovanje u provođenju odgojne mjere znači pozitivan doprinos njenoj uspješnosti. Temeljni kriteriji za izbor tih osoba odnosno institucija jesu:

- pretpostavka o adekvatnom pozitivnom doprinosu u provođenju mjere te
- odsustvo pretpostavke da bi njihovim uključivanjem u realizaciju programa mogle nastupiti štetne posljedice po maloljetnika.

Na prvom kontrolnom ročištu, kojim rukovodi sudac za maloljetnike, razmatra se prijedlog programa rada na provođenju odgojne mjere. U raspravi o prijedlogu programa mogu, razumije se, sudjelovati svi pozvani sudionici. Nakon iznesenih primjedbi izmjena i dopuna one se, ukoliko se sa stanovišta uspješnosti odgojne mjere smatra opravdanim, unose u program, koji se potom zajednički prihvaća na prijedlog suca za maloljetnike.

Propozicijama rada s maloljetnicima uključeni u eksperimentalnu grupu predviđena je i mogućnost izrade tzv. sektorskih programa, koje ponegdje nazivaju i "mini" programima. Tako npr. za svoj djelokrug te programe može izrađivati voditelj odgojne mjere ili pak škola, tj. nastavničko

vijeće škole koju maloljetnik pohađa. Razumljivo je da sektorski programi nužno sadrže sve elemente koji su dotičnom realizatoru određeni programom rada na provođenju odgojne mjere prethodno donesenim na sudu za vrijeme održavanja prvog kontrolnog ročišta. Osim tih sektorski program sadržavati će i niz elemenata karakterističnih za rad pojedinog realizatora. Tako npr. kada je riječ o sektorskom programu kojega izrađuje sam voditelj odgojne mjere svakako je nužno naročitu pažnju posvetiti neposrednom kontaktu voditelja i maloljetnika, voditelja i roditelja maloljetnika kao i drugim osobama i institucijama s kojima će voditelj u svom voditeljsko—koordinativnom radu biti u neposrednom ili posrednom kontaktu. Kada je riječ o kontaktima voditelja i maloljetnika, naročitu pažnju valja posvetiti izboru socio—pedagoških postupaka koje voditelj namjerava koristiti u radu s maloljetnikom.

U skladu sa zakonskim odredbama centra za socijalni rad dužan je redovito izvještavati sud o karakteristikama toka i razini uspješnosti rada na provođenju odgojne mjere. Na temelju tih informacija sud je u prilici da permanentno kontrolira i ocjenjuje realizaciju programa rada na provođenju mjere i uspješnost mjere.

Nadležni sudac najkasnije godinu dana nakon pravomoćnosti odgojne mjere zakazuje drugo kontrolno ročište. Na to ročište bit će ponovo pozvani realizatori pojedinih zadataka naznačenih u programu, zajedno, dakako, s maloljetnikom. Na tom se ročištu razmatra i ocjenjuje uspješnost rada na provođenju mjere. Razmatraju se i eventualni prijedlozi u vezi s korekcijom programa za daljnji rad na provođenju mjere ili pak mogućnosti njene izmjene odnosno obustave.

Ukoliko odgojna mjera traje do isteka

po sili zakona, a to znači tri godine od nje ne pravomoćnosti, kontrolna ročišta u sastavu u programu navedenih realizatora zakazuju se svakih godinu dana, a po potrebi i češće ovisno o prirodi svakog pojedinog slučaja.

Stručni suradnik suda u međuvremenu kontrolira izvršenje odgojne mjere uobičajenim metodama (analizom izvještaja, pozivom maloljetnika i njegovih roditelja, pozivom voditelja odgojne mjere, posjetom porodici ili školi i slično).

Paralelno s takvim radom s maloljetnicima uključenim u eksperimentalnu grupu odvija se i rad s maloljetnicima uključenim u kontrolnu grupu. Za ovaj rad, u ovoj prilici, dovoljno je samo konstatirati kako se odvija na način kako se odvijao i do početka istraživačkog poduhvata, a to, dakle, znači da je eventualno postojeći program rada za provođenje odgojne mjere razmatran i donasan ne na razini suda već na razini centra za socijalni rad.

U uzorak mjernih instrumenata u našem istraživanju izabrani su oni koji mjere neurotizam, superego, autoritarizam i psiho—socio—kriminalne karakteristike maloljetnika, socio—ekonomski status voditelja odgojne mjere te karakteristike toka i uspješnosti odgojne mjere.

Upitnik za mjerenje neurotizma maloljetnika sastoji se od 72 stimulusa selekcionirana iz baterije 18 PF K. Momirovića. Varijable su izabrane unutar skala: anksioznosti, fobičnosti, opsesivnosti, depresivnosti, impulzivnosti i agresivnosti. U obzir su došle samo varijable visoke diskriminativne vrijednosti. Iz izbora stimulusa vidljivo je da je mjerni instrument vrlo pogodan za ispitivanje ateničnog i steničnog sindroma.

Skala za mjerenje superega preuzeta je iz baterije R.B. Cattella i adaptirana za primjenu na našoj populaciji u jednom ra-

nijem istraživanju na maloljetnim delinkventima u SFRJ, koje su provodili Institut za kineziologiju u Zagrebu i Institut za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu od 1968. do 1973. godine. Instrument se sastoji od 20 stimulusa.

Skala za mjerenje autoritarizma je izvorna skala H.J. Eysencka u adaptaciji M. Mrakovića (1966). Ukupno se sastoji od 19 stimulusa. Autoritarizam je definiran prema istraživanju Adorna i suradnika (1950) kao rigidan stav u odnosu na socijalne grupe, norme i predrasude, te kao sklonost ka hijerarhijskim socijalnim odnosima.

Upitnik socio-ekonomskog statusa voditelja odgojne mjere konstruiran je na osnovi nekoliko upitnika iste intencije K. Momirovića i suradnika. Varijable su izabrane tako da omogućuju prikupljanje relevantnih informacija o pasivnom i aktivnom socijalnom statusu voditelja odgojne mjere. Posebno se vodilo računa o tome da budu zastupljene one varijable koje ukazuju na stupanj makrosocijalne integracije voditelja. Taj se instrument sastoji od 24 stimulusa.

Po broju stimulusa najveći je instrument za mjerenje karakteristika toka i uspješnosti odgojne mjere (213 pitanja). Konstruirao ga je S. Uzelac nastojeći pri tome prikupiti što je moguće više različitih informacija o karakteristikama toka rada na provođenju odgojne mjere. Što se tiče varijabli kojima se procjenjuje uspješnost mjere, izabrane su četiri varijable koje formiraju kriterijski skup, a mjerenje je izvršeno u dvije vremenske točke:

1. godinu dana nakon početka rada na provođenju odgojne mjere,
2. dvije godine nakon početka rada na provođenju odgojne mjere.

Prva kriterijska varijabla (Prihvatanje vo-

ditelja odgojne mjere od strane maloljetnika) primijenjena je također i neposredno nakon prvog kontakta voditelja i maloljetnika i nakon mjesec dana od početka tretmana.

Razumljivo, samo dio maloljetnika može biti obuhvaćen evaluacijom u drugom mjerenju, jer, kako nam je poznato, u značajnom broju slučajeva odgojna mjera pojačana briga i nadzor ne provodi se pune tri godine, što zbog razloga njene uspješnosti a što zbog različitih životnih okolnosti maloljetnika, među kojima je jedna od relativno učestalijih obaveza služenja vojnog roka.

Najveći broj obrada i analiza rezultata provoden je u dvije vremenske točke: nakon prve i nakon druge godine tretmana. Sve analize provedene su na temelju maksimizacije kovarijanci pod regresijskim i kaničkim modelom između kriterijskog skupa varijabli definiranog varijablama efikasnosti provođenja odgojne mjere i više skupova logički povezanih varijabli koje su tretirane kao nezavisne varijable. Skup kriterijskih varijabli formiran je od ove četiri varijable:

1. Kako je, po mišljenju voditelja, maloljetnik prihvatio voditelja (u prvom kontaktu, nakon mjesec dana, nakon godinu dana, nakon dvije godine — PRIHVO, PRIHPM, PRIHPG, PRIHDG)
 1. iskreno je prihvatio voditelja
 2. prihvatio je voditelja "jer mora"
 3. bio je indiferentan
 4. odbijao je suradnju
2. Kako ocjenjujete uspješnost provođenja mjere (nakon godinu dana rada — USPJEPG, nakon dvije godine — USPJDG)
 1. mjera je **izuzetno neuspješna**
 2. mjera je **neuspješnija** nego kod ve-

ćine ostalih maloljetnika prema kojima je primijenjena odgojna mjera PBIN

3. mjera je **uspješna** kao i kod većine ostalih maloljetnika prema kojima je primijenjena odgojna mjera PBIN

4. mjera je **uspješnija** nego kod većine ostalih maloljetnika prema kojima je primijenjena odgojna mjera PBIN

5. mjera je **izuzetno uspješna**

3. Da li je u proteklom periodu maloljetnik upućivan u Disciplinski centar za maloljetnike zbog neizvršavanja posebnih obaveza uz mjeru PBIN (prva godina – DCPG, druga godina – DCDG)

1. da

2. ne

4. Da li se i nadalje provodi odgojna mjera PBIN (varijabla za kontrolnu grupu) Što je povodom odgojne mjere odlučeno na drugom, odnosno trećem kontrolnom ročištu (varijabla za eksperimentalnu grupu) (prva godina – ODLUPG, druga godina – ODLUDG)

1. zamijenjena je "težom"

2. nastavlja se rad na provođenju mjere

3. mjera je obustavljena

Istraživanje je još u toku i sada se prikupljaju podaci o trećoj godini provođenja odgojne mjere. Na žalost, zbog vrlo malog broja ispitanika treća godina nije mogla ući u obradu podataka. Kada završe ispitivanja u trećoj godini tretmana, uz mnoštvo novih informacija moći će se obaviti i potpunija analiza promjena u više vremenskih točaka nego što je to u ovom času bilo moguće. Analiza promjena u samo dvije vremenske točke, preko dva mo-

dela tretmana predstavlja pokušaj analize promjena u oblasti procesa resocijalizacije maloljetnih delinkvenata i treba poslužiti kao poticaj za nastavak istraživanja te vrste. U obradi rezultata primijenjena je nova metodologija, te i u tom smislu radovi koji slijede predstavljaju pionirski pothvat.

Uz obradu podataka na deskriptivnoj razini primijenjeni su i ovi programi za multivarijatnu analizu početnih informacija:

1. PCOMPA (metoda glavnih komponenta)

2. TRICH (hijerarhijska faktorska analiza)

3. CAOS (multivarijatna regresijska analiza; metoda najmanjih kvadrata i metoda maksimizacije kovarijanci)

4. QCCR (kanonička korelaciona analiza i kanonička analiza kovarijanci)

5. SRA (multivarijatna regresijska analiza – maksimizacija kovarijanci)

6. QCR (kanonička analiza kovarijanci)

Programi za redukciju i generalizaciju ulaznih informacija primijenjeni su u svim onim slučajevima kada su skupovi prediktorskih varijabli bili veliki. Početne analize izvršene su s pomoću programa CAOS (Dobrić, Štalec i Momirović, 1984) i programa QCCR (Momirović, Dobrić, Prot i Bosnar, 1984), a kada se pokazalo da su klasične metode obrade podataka od male koristi, odnosno da praktički gotovo nigdje nije dostignut prag statističke značajnosti zbog vrlo malog broja ispitanika, obrada podataka nastavljena je prema programima SRA (Štalec i Momirović, 1983) i QCR (Momirović, Dobrić i Karaman, 1983).

CAOS je program za klasičnu multivarijatnu regresijsku analizu pod modelom

najmanjih kvadrata (LSR) i multivarijatnu regresijsku analizu pod modelom maksimizacije kovarijanci linearne kombinacije standardiziranih prediktorskih varijabli i kriterijske varijable (SRA).

QCCR je program za klasičnu biortogonalnu kanoničku korelacijsku analizu H. Hotellinga (1935, 1936) i kanoničku ana-

lizu kovarijanci dva skupa varijabli (QCR).

Osnovna intencija programa CAOS i QCCR je komparacija rezultata dobivenih metodama koje maksimiziraju korelacije s rezultatima dobivenih metodama koje maksimiziraju kovarijance (prediktorskih i kriterijskih varijabli, odnosno dva skupa varijabli).

LITERATURA

1. BOSNAR, K. i F. PROT: TRICH – Algoritam i program za hijerarhijsku faktorsku analizu pod komponentnim modelom. III međunarodni simpozij "Kompjuter na Sveučilištu". Cavtat, 1981.
2. MOMIROVIĆ, K., V. DOBRIĆ and Ž. KARAMAN: Canonical covariance analysis. V međunarodni simpozij "Kompjuter na Sveučilištu". Cavtat, 1983.
3. MOMIROVIĆ, K. i sur.: Kompjuterski programi za klasifikaciju, selekciju, programiranje i kontrolu treninga. Institut za kineziologiju Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 1984.
4. ŠTALEC, J. and K. MOMIROVIĆ: Some properties of a very simple model for robust regression analysis. V međunarodni simpozij "Kompjuter na Sveučilištu", Cavtat, 1983.
5. UZELAC, S. i sur.: Socio–pedagoški model provođenja odgojne mjere Pojačana briga i nadzor. Studijski projekt. Fakultet za defektologiju Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 1982.

SOCIALPEDAGOGICAL MODEL OF REALIZATION OF AN EDUCATIVE MEASURE – INTENSIFIED CARE AND SUPERVISION (METHODOLOGICAL ASPECT)

Summary

An experimental scheme of checking out one sociopedagogical model of realisation of an educative measure – intensified care and supervision with detailed description of this model is presented in this paper.

This experimental model of the treatment will be compared with classical model of the treatment in further papers. This comparison will be made in two time spots, on the basis of the results of multivariate data analysis (according to regression and canonical model) of cluster of psychological, sociological and variables of treatment in relationship with cluster of criterion variables of treatment efficiency.